

ΜΑΡΙΑ ΡΑΠΤΗ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ & ΘΡΥΛΟΙ
ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ
Ιστορίες & Θρύλοι της Θεσσαλονίκης

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
Μαρία Ράπτη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Δήμητρα Νικολαΐδου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ & ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
Δημήτρης Μίλησης

© Για την ελληνική γλώσσα Εκδόσεις ΑΡΧΕΤΥΠΟ
1η Έκδοση: Φεβρουάριος 2018

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΧΕΤΥΠΟ
Χρυσοστόμου Σμύρνης 8
54622 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 429200, Fax. 2310 429205
www.archetypo.com.gr
email: info@archetypo.com.gr

Η εικόνα του εξωφύλλου ονομάζεται Θεσσαλονικιά και εκδόθηκε στην *Tour de Monde* το 1860.

Σύμφωνα με το νόμο 4481/2017 και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας, απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου και η εν γένει εκμετάλλευση μέρους ή συνόλου του έργου με οιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ISBN: 978-960-421-248-4

Περιεχόμενα

Πρόλογος	
	10
Η Πόλη	
	12
Ο Ιππόδρομος	
	19
Η Στήλη	
	25
Η Γη	
	30
Η Άλωση	
	36
Ο Άνεμος	
	42
Η Κρήνη	
	48
Πλατεία Τερψιθέας	
	54
Η Φωτιά	
	60
Ο Τεκές	
	66
Ο Μεσσίας	
	71
Η Αρρώστια	
	78
Ο Πλάτανος	
	85
Μπενσουσάν Χαν	
	89

Ο Έρωτας	95
Το Μπεχτσινάρ	100
Το Τρένο	106
Το Μέταλλο	112
Το Πλοίο	118
Το Δημαρχείο	124
Τα Μάρμαρα	130
Η Πλατεία	136
Τα Δέντρα	142
Η Διασταύρωση	148
Ο Δράκος του Σέιχ Σου	154
Η Θάλασσα	160
Πηγές Φωτογραφιών	166
Βιβλιογραφία	170

*Οι ιστορίες του βιβλίου είναι, εν μέρει, βασισμένες στη
στήλη Αστικοί Θρύλοι της Θεσσαλονίκης, η οποία και
φιλοξενήθηκε στο περιοδικό Εξώστης. Ευχαριστώ τον
Στέλιο Ντοκούζ για τις πληροφορίες που μου παραχώ-
ρησε ευγενικά για το Μπενσουσάν Χαν.*

Πρόλογος

ποιος περπατά σήμερα γύρω από τον Λευκό Πύργο μάλλον δεν μπορεί εύκολα να φανταστεί την παραλία περιτειχισμένη και την πόλη οχυρωμένη σαν μεσαιωνική καστροπολιτεία.

Ούτε, πιθανότατα, γνωρίζει για το νεκροταφείο των θυμάτων της πανούκλας, που υπήρχε κάποτε στην παραλία έξω από τα τείχη.

Δεν θα μπορούσε να γίνει και διαφορετικά: κάθε πόλη θάβει το παρελθόν της και χτίζει το μέλλον της πάνω στους νεκρούς και τα φαντάσματά της. Τρώει τις σάρκες της και επανεφευρίσκει τον εαυτό της.

Οι πόλεις αδιαφορούν για την ιστορία. Πολιορκίες, αλώσεις, φωτιές, ανοικοδομήσεις, τόποι που εξαφανίστηκαν για πάντα, εγκλήματα και μυστήρια, θρησκείες και φυλές που έχτισαν, κατέστρεψαν, μεγαλούργησαν

κι εξαφανίστηκαν. Η Θεσσαλονίκη, από την ίδρυσή της και μέχρι σήμερα, μετρά περισσότερα από 2300 χρόνια συνεχόμενης αστικής ζωής, με περιόδους εξαιρετικής ακμής.

Αυτό που μένει δεν είναι μόνο μία, αλλά αμέτρητες ιστορικές εκδοχές της πόλης, ένα σωρό μυθικές πόλεις που όλες μαζί φτιάχνουν τη Θεσσαλονίκη, άπιαστη και ασαφή. Μια απέραντη πινακοθήκη μύθων και ταυτόχρονα ένας γοητευτικός καμβάς για να φτιάξουμε νέες ιστορίες.

Μαρία Ράπτη

Η Πόλη

Η Ίδρυση της Θεσσαλονίκης

*Α*ένε πως ήρθε στον ύπνο του μετά τη μάχη, και του έδειξε τα ματωμένα χέρια του.

Εύπνησε θυμωμένος, μάζεψε τους στρατηγούς του και διέταξε αυξημένη επαγρύπνηση και διπλά γυμνάσια για όλους. Έβαλε τους δοκιμαστές του να πιούν μέχρι και από το νερό που ξεκουραζόταν στα κανάτια και που το τραβούσαν οι ίδιοι από το διπλανό πηγάδι. Τους ζήτησε να φάνε μέχρι και από το ψωμί που άχνιζε στα χέρια του προσωπικού του μάγειρα. Έδωσε αυστηρές εντολές κι έπειτα έφυγε να επιθεωρήσει το έργο του.

Έφτασε και είδε ότι τίποτε δεν πήγαινε καλά. Τη νύχτα που είχε περάσει, πιθανότατα κάποιοι από τους γύρω κατοίκους είχαν προξενήσει δολιοφθορές στα βασικά κτίσματα και στις βάσεις των αγαλμάτων. Όλα έπρεπε να ξεκινήσουν σχεδόν από την αρχή. Εξοργισμένος, ζήτησε να βρεθούν οι υπαίτιοι και να οδηγηθούν μπροστά του, αλλά τον πληροφόρησαν πως όλοι οι νυχτερινοί φύλακες είχαν βρεθεί νεκροί εκείνο το πρωί. Νεκροί και ωχροί, σαν να είχαν χάσει κάθε τι που τους έκανε ανθρώπους.

Τα μάτια τους, του είπαν, είχαν γουρλώσει τόσο από τον τρόμο που τα αγγεία είχαν σπάσει και οι κόρες είχαν γίνει κατακόκκινες. Στο σώμα τους, του είπαν, έφεραν πληγές που μήτε άνδρας, μήτε ζώο δεν θα μπορούσε να προκαλέσει. Παρά μονάχα κάτι αφύσικο, που δεν θα έπρεπε ποτέ ο άνθρωπος να το γνωρίσει, είπαν, και η φωνή τους έτρεμε.

Παρήγγειλε διπλή σκοπιά κι έφυγε.

Στον ύπνο του ήρθε πάλι. Του έδειξε τα ματωμένα χέρια του.

Εύπνησε κι έτρεξε στο έργο του. Οι ζημιές ήταν περισσότερες κι όλοι οι φύλακες νεκροί. Διέταξε να φέρουν μπροστά του τους αρχηγούς των γύρω περιοχών. Στάθηκε απέναντί τους βλοσυρός και απαίτησε από αυτούς να πάψουν. Τους ζήτησε να βοηθήσουν στο έργο γιατί κι εκείνοι θα είχαν ωφέλεια, γιατί ό,τι ξεκινούσε εκεί πέρα θα έκανε και τη δική τους ζωή καλύτερη. Τους φοβέρισε.

Τον κοίταζαν τρομαγμένοι και του είπαν λίγο διστακτικά πως για ό,τι συνέβη δεν είχαν καμία ευθύνη. Έπειτα του είπαν ακόμη πιο διστακτικά, πως ίσως θα έπρεπε να ξεχάσει την ιδέα για την πόλη. Η περιοχή, του είπαν, δεν ήταν πάντα καλή. Ίσως θα ήταν καλύτερα για όλους να εγκαταλείψει. Εκείνος θύμωσε κι έφυγε, ξεστομίζοντας απειλές και κατάρες.

Λένε ότι ήρθε ξανά στον ύπνο του με ένα ταραγμένο όνειρο, στο οποίο γέμιζε τα θεμέλια των κτιρίων με αίμα. Έφυγε από τη σκηνή του μέσα στη νύχτα.

Το άλλο πρωί τα κτίρια ήταν έτοιμα. Οι γύρω κάτοικοι μίλησαν διστακτικά και φοβισμένα για κάποιους δικούς τους που είχαν εξαφανιστεί. Γρήγορα όμως σταμάτησαν να μιλάνε κι άρχισαν να ψιθυρίζουν. Ψιθυρίζαν για υπόγεια λαγούμια, για αρχαία πλάσματα και για μια φοβερή, βλάσφημη συμφωνία.

Έπειτα η πόλη άρχισε να ζει και η ζωή άρχισε να ξεθωριάζει τις μνήμες. Λίγο μετά όλα αυτά τα θυμούνται μόνο αχνά και μόνο οι μεγαλύτεροι.

Και λένε πως αυτή ήταν η αρχή των θρύλων, η αρχή του αίματος και η αρχή της πόλης.

Μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το 323 π.Χ., η μακεδονική ενότητα καταρρέει και ξεκινά ο αγώνας της διαδοχής του, γνωστός και ως πόλεμος των Επιγόνων. Μια από τις πρωταγωνιστικές μορφές του αγώνα αυτού είναι ο Κάσσανδρος, ο πρωτότοκος γιος του Αντίπατρου, ο οποίος μάλιστα έχει, σε νεαρή ηλικία, παρακολουθήσει μαζί με τον Αλέξανδρο τη διδασκαλία του Αριστοτέλη.